

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 3/2010-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. januára 2010 predbežne prerokoval sťažnosť L. B., P., zastúpeného advokátom Mgr. R. L., P., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Poprad a Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 1064/00 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť L. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. novembra 2009 doručená sťažnosť L. B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu

Poprad (ďalej len „okresný súd“) a Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 1064/00.

2. Sťažovateľ má v predmetnej veci procesné postavenie odporcu v 1. rade a v sťažnosti okrem iného uviedol:

„... - dňa 21. 09. 2000 podala žalobkyňa návrh na začatie konania o vyslovenie neplatnosti právnych úkonov s prísl.,

- Okresný súd... vydal Rozsudok zo dňa 05. 03. 2001, sp. zn. 8 C 1064/00, ktorým žalobe žalobkyni vyhovel...

- dňa 20. 04. 2001 podal žalovaný v 1./ rade... proti rozsudku OS v Poprade, sp. zn. 8 C 1064/00 zo dňa 05. 03. 2001 odvolanie

- Krajský súd v Prešove vydal Uznesenie zo dňa 17. 09. 2002, sp. zn. 8 C 1064/00, ktorým rozhodol o zrušení odvolaním napadnutého Rozsudku OS v Poprade zo dňa 05. 03. 2001 a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie...

- Okresný súd v Poprade vydal Uznesenie zo dňa 18. 05. 2004, ktorým návrh žalovaného v 1. rade na prerušenie konania zamietol...

- dňa 19. 09. 2004 podal žalovaný v 1./ rade odvolanie voči Uzneseniu OS v Poprade zo dňa 18. 05. 2004, ktorým žiadal Krajský súd v Prešove ako odvolací súd, rozhodnutie OS v Poprade zmeniť a rozhodnúť, že konanie v tejto veci súd prerušuje a to do doby, kým sa nevyrieši v tejto veci otázka zásadného právneho významu a to obžaloba žalovaného v 2. rade... v trestnom konaní

- do dnešného dňa, t. j. ani po necelých 4 rokoch Krajský súd v Prešove vo veci odvolania proti Uzneseniu OS v Poprade zo dňa 18. 05. 2004, podaného žalovaným v 1./ rade, nerozhodol

Ako z uvedeného vyplýva, Okresný súd v Poprade je nečinný vo veci rozhodnutia o námietke zaujatosti voči predsedníčke senátu...

Krajský súd v Poprade je v konaní nečinný, a to s poukazom na to, že v čase od 19. 09. 2004, kedy žalovaný v 1. rade podal odvolanie proti Uzneseniu OS v Poprade zo dňa 18. 05. 2004, ktorým súd zamietol návrh žalovaného v 1./ rade na prerušenie súdneho konania, nevydal žiadne rozhodnutie, ktorým by odvolaniu žalovaného v 1./ rade vyhovel, resp. nevyhovel a vo veci samej do dnešného dňa, t. j. ani po necelých 4 rokoch od

posledného procesného úkonu žalovaného v 1. rade, ani Krajský súd v Prešove a ani Okresný súd v Poprade nevykonali žiaden procesný úkon smerujúci k rozhodnutiu vo veci samej. Týmto konaním Krajský súd v Prešove a Okresný súd v Poprade porušil sťažovateľove základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.“

3. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po vykonanom dokazovaní o jeho sťažnosti nálezhom takto rozhodol:

„1. Základné právo L. B..., upravené v čl. 48 ods. 2. Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu v Poprade a Krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 1064/00 týkajúcom sa právnej veci žalobkyne Ing. M. A... proti žalovaným 1/ L. B... a 2/ Ing. Š. A... o vyslovenie neplatnosti právnych úkonov s príslušenstvom, porušené bolo.

2. L. B... Ústavný súd priznáva finančné zadosťučinenie 8.630,00 € (slovom: Osemtisícšesťstotridsať eur), ktoré je Krajský súd v Prešove povinný vyplatiť L. B... do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky L. B... priznáva náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 1.184,40 €, ktoré je Krajský súd v Prešove povinný zaplatiť na účet advokáta, Mgr. R. L...“

4. Ústavný súd vyzval sťažovateľa prostredníctvom jeho právneho zástupcu listom č. k. Rvp 2016/09-6 z 2. decembra 2009, aby v lehote 10 dní odstránil nedostatky podania a predložil písomné splnomocnenie pre svojho právneho zástupcu na konanie pred ústavným súdom, predložil listinný dôkaz o tom, že sťažovateľ využil možnosť podať sťažnosť na prieťahy v konaní podľa § 3 ods. 7 a § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“).

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, že postupom okresného súdu a krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 1064/00 (pri okresnom súde nie je uvedená spisová značka konania pred okresným súdom v texte ani v petite) došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, pretože okresný súd a krajský súd sú dlhodobo nečinné a doteraz v merite veci nerozhodli.

7. Právny zástupca na výzvu ústavného súdu (bod 4), ktorú prevzal 4. decembra 2009, reagoval listom z 11. decembra 2009 doručeným ústavnému súdu 15. decembra 2009, v ktorom požiadal o predĺženie lehoty na odstránenie nedostatkov podania z dôvodu jeho dlhodobej pracovnej neschopnosti. Dôkaz o jeho pracovnej neschopnosti ani požadované splnomocnenie nepredložil. Podaním doručeným ústavnému súdu 18. januára 2010 právny zástupca sťažovateľa doručil odpoveď krajského súdu sťažovateľovi z 22. decembra 2009 a list sťažovateľa adresovaný okresnému súdu (nie je možné z neho zistiť dátum jeho napísania ani doručenia, pozn.). Splnomocnenie opakovane nepredložil.

8. Z obsahu sťažnosti a dopytom na okresnom súde a krajskom súde ústavný súd zistil, že krajský súd ako odvolací súd vo veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 8 C 1064/00 konal a rozhodoval v dôsledku odvolania podaného sťažovateľom, a to v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Co 249/04. V rámci tohto konania odvolaním napadnuté rozhodnutie okresného súdu potvrdil a spis vrátil okresnému súdu ešte 13. apríla 2005. Následne okresný súd rozsudkom z 22. marca 2006 rozhodol tak, že žalobu zamietol; rozsudok nadobudol právoplatnosť 16. mája 2006. Sťažovateľ v uvedenom konaní pred okresným súdom sťažnosť na priet'ahy v konaní nepodal a pred krajským súdom sťažnosť na priet'ahy podal až 11. decembra 2009, na ktorú odpovedal predseda krajského súdu podaním z 22. decembra 2009. V podstatnom predseda krajského súdu uviedol, že vo veci odvolania konal a rozhodol krajský súd ešte v apríli 2005, keď spis aj vrátil okresnému súdu.

9. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 221/05). Ústavný súd pri svojom rozhodovaní vychádzal aj zo svojej doterajšej judikatúry, podľa ktorej poskytuje ochranu základnému právu na konanie bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy len vtedy, ak bola sťažnosť ústavnému súdu uplatnená v čase, keď k namietanému porušeniu označeného práva ešte dochádza alebo porušenie v tom čase ešte trvá (I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, II. ÚS 204/03, IV. ÚS 102/05). Keďže okresný súd ani krajský súd v čase podania sťažnosti ústavnému súdu (13. novembra 2009) nemohli žiadnym ústavne relevantným spôsobom porušovať sťažovateľom v sťažnosti označené práva (vec bola už meritórne právoplatne skončená viac ako 3 roky), ústavný súd odmietol sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú.

10. Sťažnosť sťažovateľa je podaná tiež oneskorene, pretože podľa ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde jednou z podmienok prijatia sťažnosti fyzickej osoby na konanie pred ústavným súdom je podanie sťažnosti v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť (pozri napr. I. ÚS 120/02, I. ÚS 124/04). Zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (napr. IV. ÚS 14/03). Ústavný súd už rozhodol, že v kontexte ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je v zásade „iným zásahom“ pre počítanie lehoty na včasnosť podania sťažnosti (I. ÚS 161/02, I. ÚS 6/03). Konanie vo veci sp. zn. 8 C 1064/00 na okresnom súde je právoplatne skončené viac ako 3 roky (16. mája 2006), preto sťažnosť, ktorou sťažovateľ namieta prietahy v tomto konaní, nebola podaná v zákonom ustanovenej lehote (§ 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde). Z uvedeného dôvodu bolo potrebné sťažnosť odmietnuť pre jej oneskorenosť.

11. Podľa názoru ústavného súdu sťažnosť sťažovateľa bolo potrebné odmietnuť aj pre jej neprípustnosť. Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky, ktoré mal do 31. marca 2005 k dispozícii podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažnosti a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov a v súčasnosti podľa zákona o súdoch, alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní v zmysle citovaných zákonov zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj

so základným právom na konanie bez zbytočných priet'ahov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými priet'ahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných priet'ahov a ustanovuje za také priet'ahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona]. Podobne aj zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené priet'ahy v konaní...“. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti...“. Napokon podľa tretieho odseku predmetného zákonného ustanovenia „Ak orgán poverený vybavovaním sťažnosti zistí, že sťažnosť je dôvodná, prijme a zabezpečí vykonanie opatrení na odstránenie nedostatkov, ak je to potrebné, vyvodí za vzniknuté nedostatky voči zodpovedným osobám dôsledky...“. V súvislosti s tým ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom. Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

12. Sťažovateľ v prerokúvanej veci nepreukázal, že splnil požiadavku namietania priet'ahov v konaní pred orgánom štátnej správy súdov. V nadväznosti na to ústavný súd dodáva, že „povinnosť vyčerpania dostupných a účinných prostriedkov ochrany základných práv a slobôd, porušenie ktorých sťažovateľ pred ústavným súdom namieta, tiež vyžaduje,

aby sťažovateľ konal v súlade s pravidlami, ktoré s uplatnením daného prostriedku súvisia. Nekonanie týmto spôsobom... má za následok nesplnenie sťažovateľovej povinnosti vyčerpať dostupný prostriedok ochrany svojich práv.“ (m. m. III. ÚS 44/03). Ústavný súd zastáva okrem už uvedeného názor, že podanie sťažnosti predsedovi krajského súdu (11. decembra 2009) po podaní sťažnosti ústavnému súdu (13. novembra 2009) a navyše po výzve ústavného súdu (2. decembra 2009) na jej predloženie sa javí byť iba formálnym úkonom, ktorému nemožno pripísať účinky, ktoré by inak taká sťažnosť mohla mať, ak by predseda krajského súdu dostal primeranú (rozumnú) lehotu na prijatie opatrení proti zbytočným priet'ahom vo veci samej (m. m. IV. ÚS 306/04, III. ÚS 78/05, IV. ÚS 194/05). Navyše predseda krajského súdu iba sťažovateľovi oznámil, že vec bola skončená na tomto súde ešte v roku 2005 (bod 8). Na základe týchto zistení ústavný súd dospel k záveru, že v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, a preto ju aj z tohto dôvodu odmietol.

13. Ďalším dôvodom odmietnutia sťažnosti je nesplnenie zákonom predpokladaných náležitosti návrhu, keďže nebolo preukázané splnomocnenie sťažovateľa na jeho zastupovanie v konaní pred ústavným súdom, a to ani v rámci odpovede označeného právneho zástupcu z 13. januára 2010, a to aj napriek výzve ústavného súdu. V tejto bol právny zástupca sťažovateľa na následky nečinnosti upozornený.

14. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti v celom rozsahu bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. januára 2010